

TAKASBANK

Takas ve Teminat Yönetimi Hizmetleri

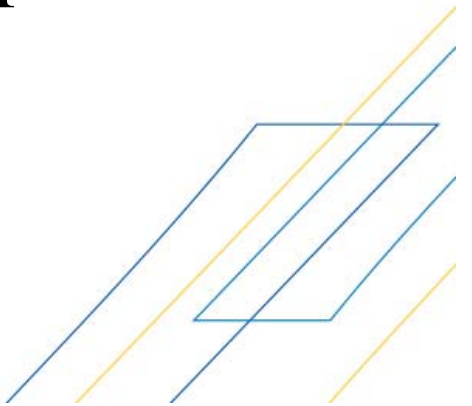
Beyhan ARASAN

18 Eylül 2014

Takasbank

SUNUM İÇERİĞİ

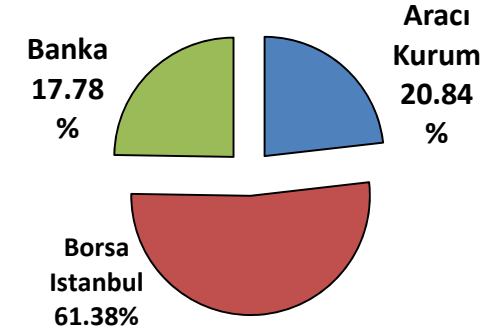
- ❖ TAKASBANK VE FONKSİYONLARI
  - ❖ MERKEZİ KARŞI TARAF
  - ❖ ELEKTRİK PİYASASI TEMİNAT YÖNETİMİ VE
TAKAS HİZMETLERİ
  - ❖ DOĞALGAZ PİYASASINDA VERİLMESİ
PLANLANAN HİZMETLER
-

Takasbank Ortaklık Yapısı ve Fonksiyonları

- Tüm organize piyasalarda takas hizmetleri ile global ve yerel piyasalarda saklama hizmetleri sunan,
- Takasın zamanında tamamlanması için piyasalar işleten,
- Bir yatırım bankası olarak piyasaların katılımcılarına özel bankacılık hizmetleri sunan,
- SPK, BDDK, TCMB'nin denetim ve gözetimi altında faaliyetlerini sürdüren,

Türkiye'nin tek Merkezi Takas Kuruluşu'dur.

Takasbank Ortaklık Yapısı

TL (Bin TL)	2014 (Ağustos sonu itibarıyla)	2013	2012	2011	2010	2009
Toplam Aktifler	5,279,466	5,596,025	3,671,623	2,355,782	1,504,735	1,491,020
Özkaynak	768,229	590,396	331,605	307,516	297,695	279,891
Ödenmiş Sermaye	600,000	420,000	60,000	60,000	60,000	60,000

Takasbank Fonksiyonları

Takas

Pay

Türev

DİBS

ÖST

Euro-tahvil

Repo-Ters
Repo

Kıymetli
Madenler

Elektrik

BYF

Serbest/Şartlı
Virman

Varant,
sertifika

Tezgah Üstü

Merkezi Karşı Taraf

Teminat Yönetimi

Risk ve Temerrüt
Yönetimi

Türev

Saklama

Bireysel Emeklilik Fonları

Yatırım Fonu Portföyleri

Fiziki Kıymetler

Portföy saklama

Hak Kullanımları

İtfa Sistemi

Veri Depoculuğu

OTC Türev

Uluslararası Takas ve Saklama

Yabancılar Yerel
Saklama

Global Saklama

Piyasa İşletimi

Takasbank Para
Piyasası

TEFAS- Türkiye
Elektronik Fon
Dağıtım Platformu

Ödünç Pay Piyasası

Numaralandırma

ISIN-CFI Tahsis

LEI Tahsis

Bankacılık

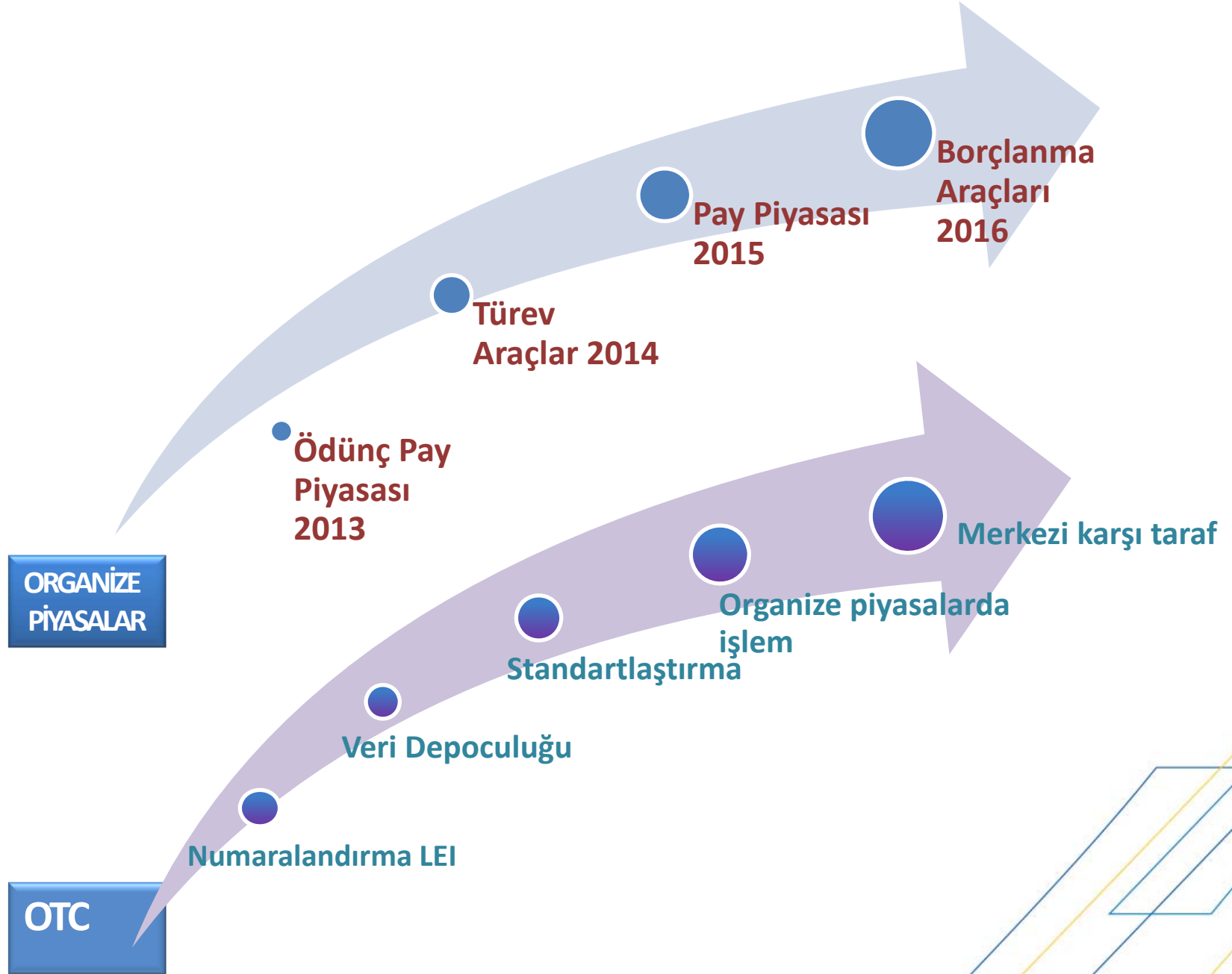
TETS- Takasbank
Elektronik Fon Transfer
Sistemi

MKK Nakit Mühürirliğı

Nakit Kredi

Fon Yönetimi/ Hazine
İşlemleri

Takasbank MKT Yol Haritası

Yeni Türkiye Elektrik Piyasası Yapısı

30 Mart 2013 tarih ve 6446 sayılı “Elektrik Piyasaları Kanunu” ile elektrik piyasaları yeniden düzenlenmiştir.

Spot Piyasa İşletimi

EPIAŞ

- Gün Öncesi Piyasası
- Gün İçi Piyasası

TEİAŞ

- Dengelemeden sorumlu

Dengeleme Güç Piyasası / Yan hizmetler piyasası

Finansal Piyasa İşletimi

Borsa İstanbul

Dayanağı elektrik enerjisi
ve/veya kapasitesi olan
türev ürünler

Sermaye piyasası aracı niteliğindeki
standardize edilmiş elektrik sözleşmeleri

Spot Piyasa İşlem Sonrası Hizmetler

EPIAŞ

Piyasalar ve TEİAŞ'ın mali uzlaştırması
Risk yönetimi ve Teminatların
hesaplanması
Faturalama (GÖP, GİP, DGP) (MYTM, Yan
Hzm.Pys. Sitem İ.B.)

Takasbank

Nakdi uzlaşma ve teminat yönetimi

Finansal Piyasa İşlem Sonrası Hizmetler

Takasbank

Hesap ve Pozisyon Yönetimi
Netleştirme, Nakdi uzlaşma
Risk ve Teminat Yönetimi
Piyasa Takas Üyeliği

Türkiye Elektrik Piyasasında Takasbank

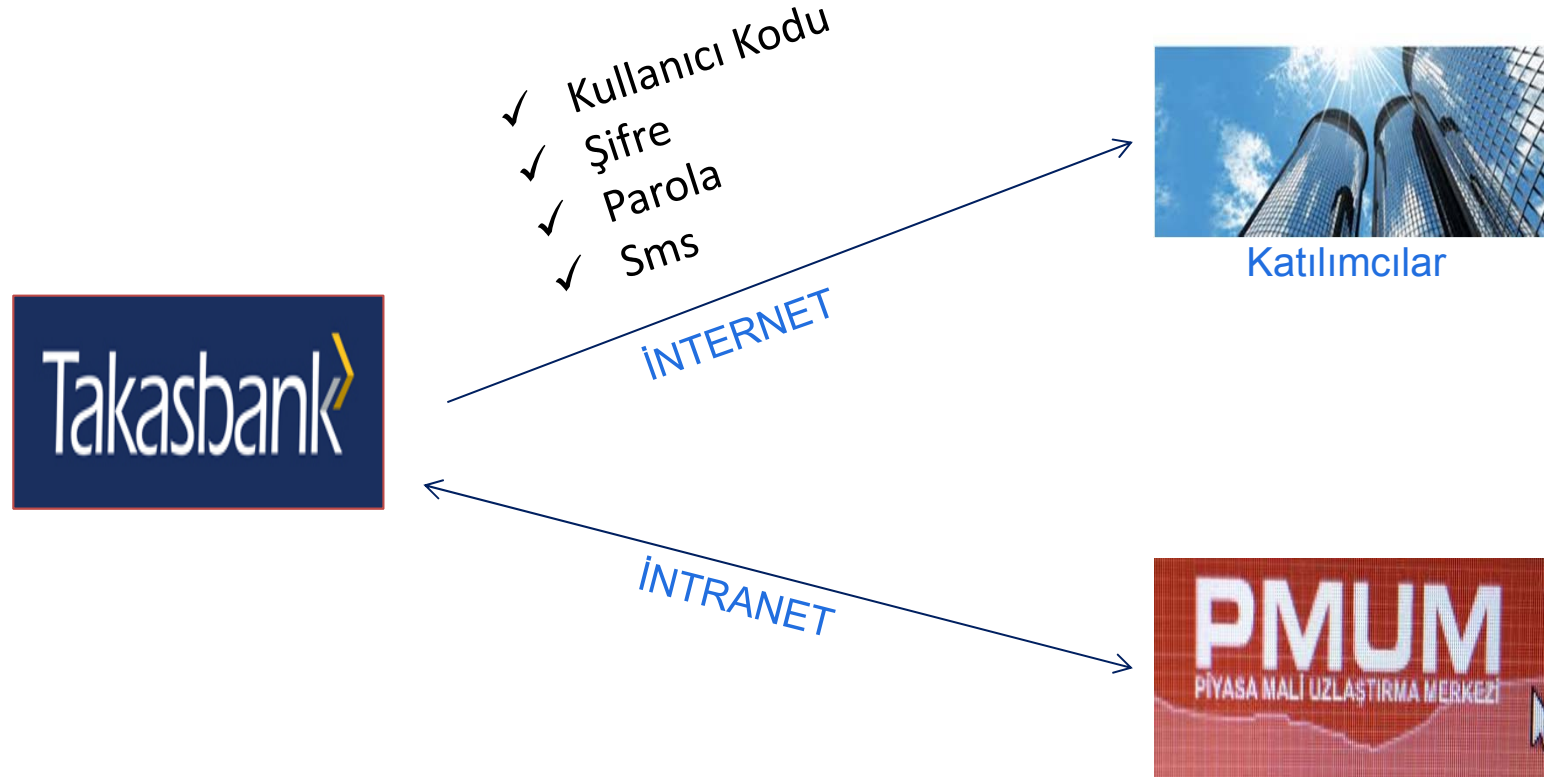
1. **Nakit takas işlemleri** ; Gün Öncesi Piyasası nakit takas işlemleri, Gün Öncesi Piyasası ve Dengeleme Piyasaları ile dengesizlik faaliyetlerini de içeren aylık fatura işlemleri,
2. **Teminat Yönetimi**; Teminatların kabulü, muhafazası, değerlemesi ve nemalandırılması,
3. **Temerrüt işlemleri**; Nakit takası işlemleri sonucunda oluşan temerrüt ve mağduriyet ödemelerinin katılımcılara ve Piyasa İşletmecisine bildirim ve faiz faturalarının tahsilat ve ödeme işlemlerinin gerçekleştirilmesi

- 06/11/2010 tarihli Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
  - 26/11/2011 tarihli Merkezi Uzlaştırma Bankası sözleşmesi
-

Katılımcılar ve PMUM ile Eriřim

Elektrik Piyasasında işlem yapan katılımcıların;
Bankamız ile Katılımcı Anlaşması'nı imzalayarak ve gerekli evrakları
teslim ederek üyelik iřlemlerini tamamlamaları gerekmektedir.

Elektrik Piyasası-Takasbank Ekranları (Örnek)

Elektrik Piyasası

KULLANICI: barasan

ORTAM: ORAPROD ŞUBE TARİHİ: 13/06/2014

Fatura Borç/Alacak İzleme

Fatura Dönemi: 05/2014 05/2014

Katılımcı TVS No:

EIC:

☐ Borçlu ☐ Alacaklı ☐ Nötr ☒ Hepsi

Fatura İşlemleri

- FATURA BORÇ/ALACAK İZLEME
- FATURA ALACAK ONAY İŞLEMLERİ
- FATURA TEMERRÜT BORÇ/ALACAK İZLEME
- FATURA TEMERRÜT TAHAKKUK RAPORLAMA
- FAİZ FATURASI GİRİŞ
- FAİZ FATURASI ONAY
- FAİZ FATURASI BORÇ/ALACAK İZLEME
- FAİZ FATURASI ALACAK ONAY İŞLEMLERİ

Listele Rapor Çıkış

Katılımcı TVS No	EIC	Unvan	Brüt Borç	Brüt Alacak	Net Borç	Kapalı Borç	Kalan Borç	Net Alacak	Dağıtılan Alacak	Kalan Alacak	Avans Temlik Blokesi	Alacak Onay Zamanı	Tebliğ Tarihi	Son Ödeme Tarihi	EFT ile Gönderilmeyi Bekleyen	EFT ile Gönderilen	Dönem	Alacak Dağıtım Sırası																
Toplam																			0 Kayıt		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	0,00	

TR 2:54 PM 13/06/2014

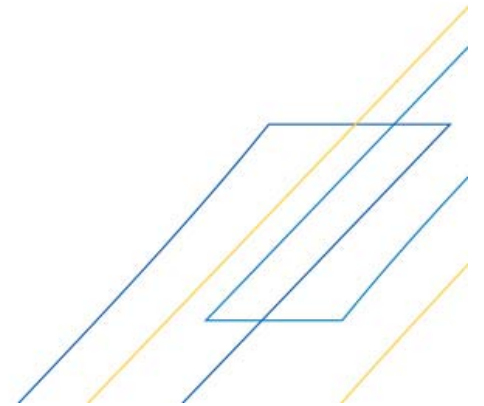
> Teminat Yönetimi

Elektrik Piyasası Teminat Çeşitleri

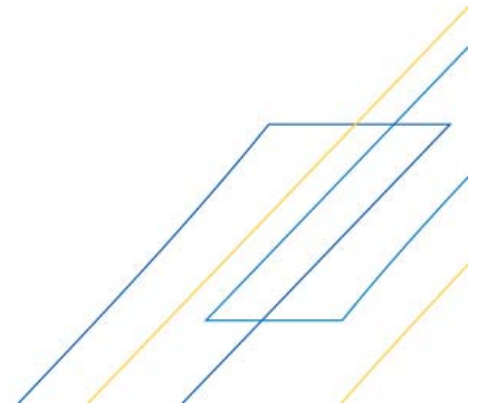
- MİNİMUM TEMİNAT
- GÜN ÖNCESİ PİYASASI TEMİNATI
- DENGESİZLİK UZLAŞTIRILMASINDA TEMİNAT
- RİSK TEMİNATI

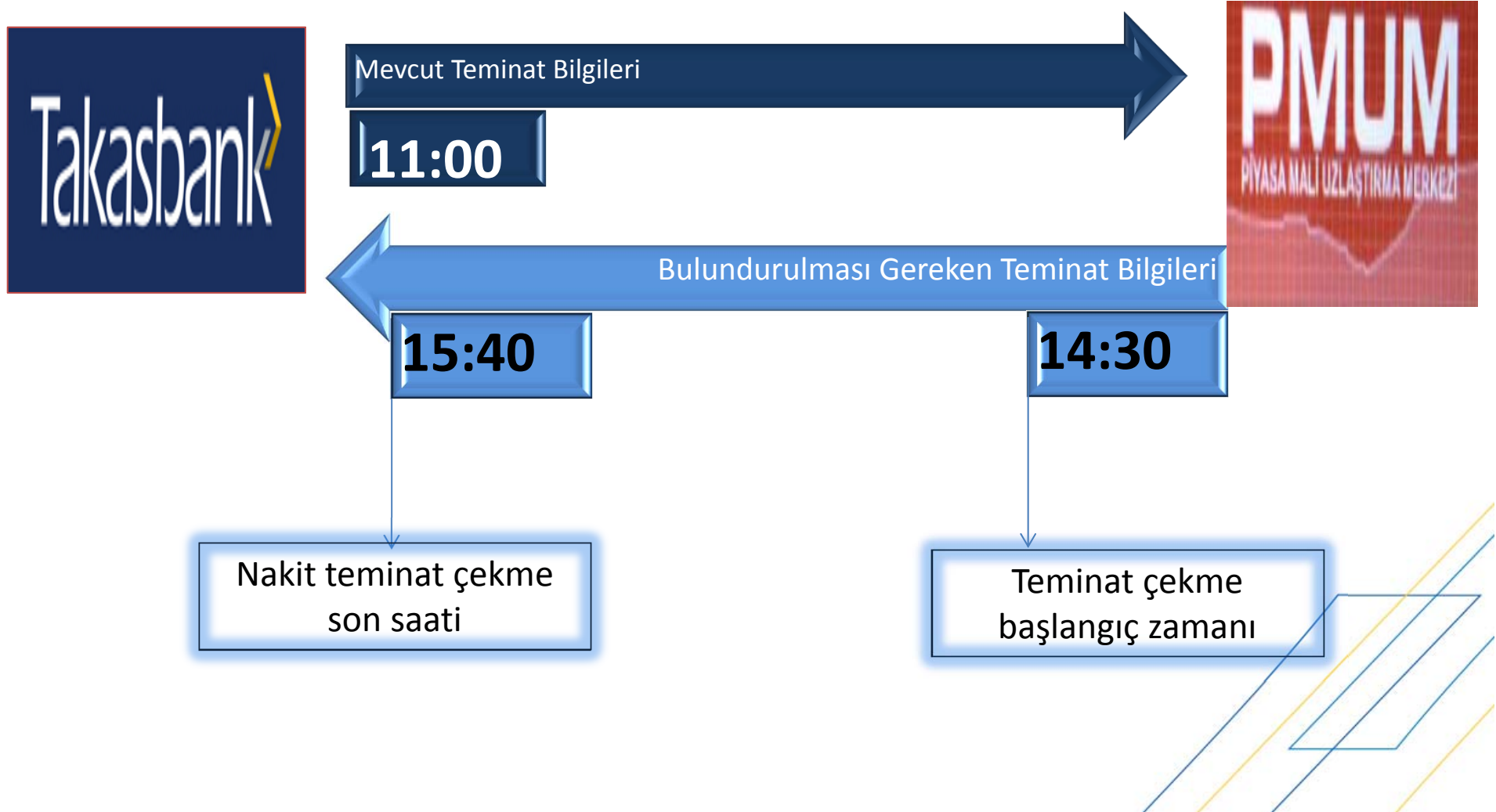

Teminat Olarak Kabul Edilen Varlıklar

- Türk Lirası
- Döviz (ABD doları ve Euro)
- Teminat mektubu (TL veya ABD doları/Euro kesin ve süresiz)
- Hazine Bonosu/Devlet Tahvili

Teminatlara İlişkin Süreç

Değerlemede Esas Alınan Fiyatlar

Teminat Çeşidi	Değerleme Kriteri	Açıklama
Döviz	TCMB Döviz Alış kuru	15:30'da açıklanan ertesi gün valörlü fiyat
Hazine Bonosu	TCMB tarafından ilan edilen fiyat	TCMB tarafından yayımlanan ve Resmi Gazete'de ilan edilen gösterge niteliğindeki fiyatlar
Devlet Tahvili	TCMB tarafından ilan edilen fiyat	TCMB tarafından yayımlanan ve Resmi Gazete'de ilan edilen gösterge niteliğindeki fiyatlar

Teminat Değerleme Katsayıları

Nakit/Nakit Dışı	Teminat Çeşidi	Değerleme Katsayıları
Nakit	TL	1.00
Nakit Dışı	Teminat Mektubu (TL)	1.00
Nakit Dışı	Hazine Bonosu	0.90
Nakit Dışı	Döviz	0.95
Nakit Dışı	Teminat Mektubu (€/USD)	0.95
Nakit Dışı	Devlet Tahvili	0.80
Nakit Dışı	Dövizle Endeksli Devlet Tahvili	0.80

> Nakit Takas İşlemleri

Gün Öncesi Piyasası (Avans) Takas İşlemleri

1) İşlemler

2) Takas bilgileri
Webservis ile
Takasbank'a gönderilir.

3) Takasbank'ta
netleştirme yapılır.

T

4) Borç ödemeleri 15:00'e
kadar yapılır.

5) Saat: 15:00'de
kapatılmayan borçlar
otomatik olarak Takasbank
tarafından katılımcıların
hesaplarından kapatılır.

6) Alacak dağıtımı Takasbank
tarafından yapılır, alacaklar
katılımcıların aracı banka ya da
temlik hesaplarına EFT ile
gönderilir.

T +1

Fatura Takas İşlemleri

1) İşlemler

2) Fatura tutarları **tebliğ tarihinde** Takasbank'a gönderilir.

3) Takasbank'ta netleştirme yapılır.

Tebliğ tarihinde

4) Tebliğ tarihi+6. işgünü sonuna kadar katılımcılar borç kapatma işlemini gerçekleştirirler.

5) Tebliğ tarihi+7 işgünü Takasbank tarafından otomatik **temerrütü** borç kapatma yapılır.

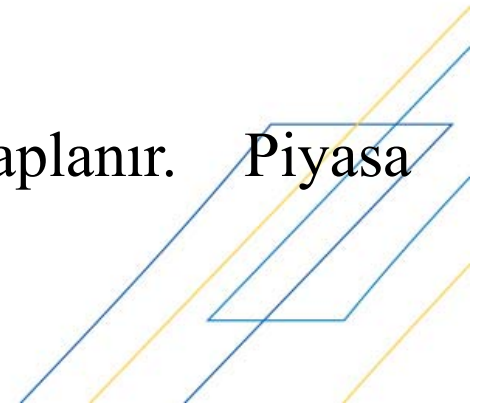
6) Alacak dağıtımı PMUM onayı ile başlar. PMUM onayını takip eden 7. işgünü alacaklar katılımcıların aracı banka yada temlik hesaplarına gönderilir.

Tebliğ tarihini takip eden günlerde

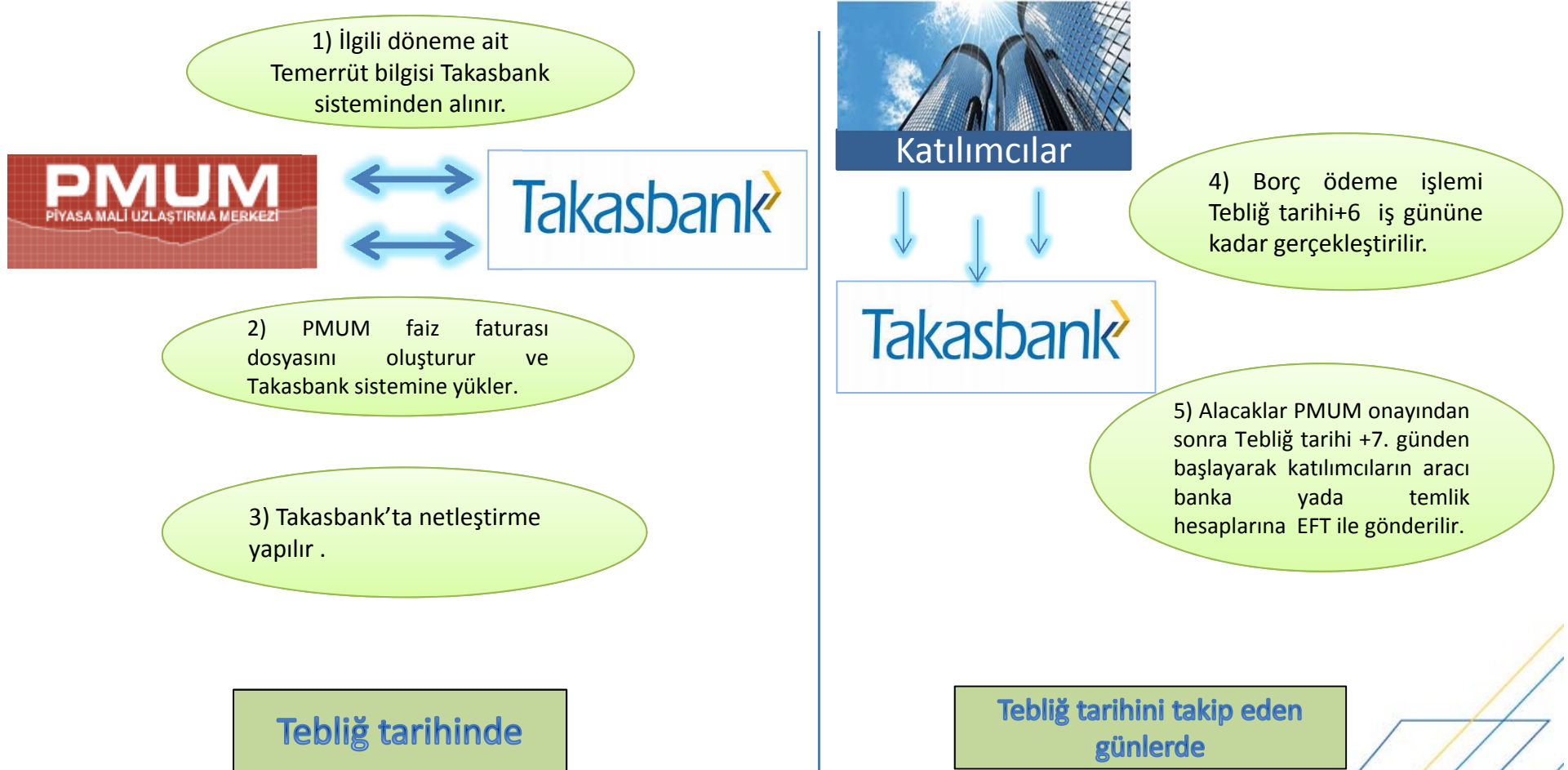

Temerrüt Uygulamaları

- Piyasa katılımcısının Gün Öncesi Piyasası avans ödemesini saat:15:00'e kadar yapmaması ve ilgili tutarın katılımcının toplam teminatının üzerindeki nakit teminatından karşılanamaması durumunda, karşılanamayan miktara temerrüt faizi uygulanır.
- Piyasa katılımcısının aylık fatura bedelini, fatura tebliğ tarihini takip eden **altı iş günü içerisinde ödememesi** halinde, ödenmesi gereken tutara temerrüt faizi uygulanır.
- Asgari temerrüt matrahı 100.-TL, asgari temerrüt faizi ise 10.-TL'dir.
- Temerrüt tutarları, Takasbank tarafından hesaplanır. Piyasa İşletmecisine ve katılımcılara raporlanır.

Faiz Faturası Takas İşlemleri

Dengeleme Gazı Piyasası Görevlendirme

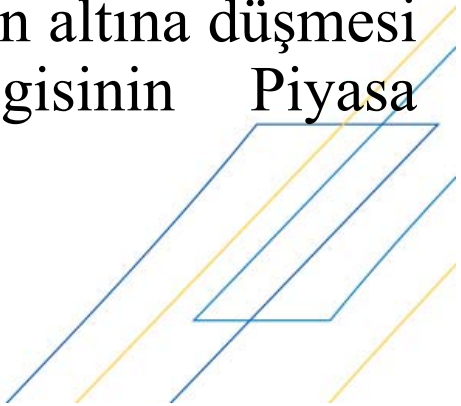
- 31/12/2013 tarih ve 28868 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğe giren 19/12/2013 tarih ve 4763 sayılı EPDK Kararı gereği BOTAŞ'ın bir **merkezi uzlaştırma kuruluğu** ile bağlayıcı olmayan protokol yapmasına karar verilmiştir.

DGP’da Verilmesi Planlanan Hizmetler (I)

Teminat Yönetimi Hizmetleri

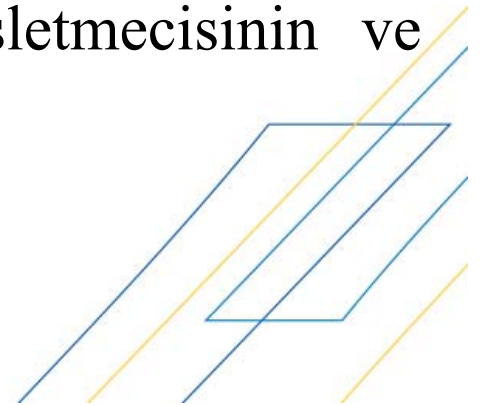
- Piyasa İşletmecisi adına sunulan teminatların muhafazası,
  - TL cinsinden sunulan nakit teminatların nemalandırılması,
  - Teminatların değerlendirilmesi,
  - Katılımcıların sağlaması gereken teminat seviyesinin altına düşmesi durumunda, teminat tamamlama çağrısı bilgisinin Piyasa İşletmecisine ve katılımcısına iletilmesi,
-

Takasbank Tarafından Dengeleme Gazı Piyasasında Verilmesi Planlanan Hizmetler (II)

Nakit Takas ve Temerrüt Hizmetleri

- Fatura ödemelerine ilişkin borç ve alacakların borçlu piyasa katılımcısından talep edilerek alacaklı katılımcıya ödenmesi,
- Temerrüde düşen piyasa katılımcısına ilişkin Piyasa İşleticisi tarafından belirlenecek kurallar çerçevesinde temerrüt faizinin hesaplanması ve buna ilişkin olarak Piyasa İşletmecisinin ve katılımcıların bilgilendirilmesi,

Takasbank

İletişim Bilgileri

+ (90) 212 315 21 99

barasan@takasbank.com.tr

www.takasbank.com.tr